

Πίνακες

Ένας πίνακας στην C++ ορίζεται σαν: **τύπος όνομα [πλήθος στοιχείων]**

Η προηγούμενη περίπτωση αντιστοιχεί σε πίνακα μιας διάστασης

```
float temp[365];
```

```
int const N[200]; double test[N]; // δήλωση με παράμετρο
```

Η αρίθμηση των στοιχείων του πίνακα ξεκινά από το 0-στοιχείο: `temp[0]=10;`

Μπορούμε να δώσουμε τις τιμές ενός πίνακα ως εξής:

```
int test[5] = {1,2,3,4,5};
```

```
int testit[] = {0,1,2,3,4,5,6,7,8,9}; //μέγεθος πίνακα 10
```

```
char alpha[5] = {'a', 'b', 'c', 'd', 'e'};
```

```
int a[5] = {12,5,4}; // οι τιμές θα είναι α=={12,5,4,0,0}
```

Πίνακας δύο διαστάσεων γράφεται: **τύπος όνομα [πλήθος1][πλήθος2]**

```
float temp[10][5];
```

Ένα στοιχείο του πίνακα δίνεται `temp[3][1];`

Αρχικές τιμές δίνονται ανά γραμμή ως εξής: `int temp[2][3]= { {0,1,2}, {3,4,5} };`

➤ Στη C++ οι πίνακες αποθηκεύονται κατά γραμμές σε αντίθεση με την Fortran

Πίνακες μεγαλύτερων διαστάσεων ορίζονται ανάλογα: **τύπος όνομα [πλ1][πλ2][πλ3]**

Πίνακες

Χρειάζεται να ξεχωρίσουμε δύο είδη αριθμών που δίνουμε για να καθορίσουμε το μέγεθος ενός πίνακα :

- (α) Το μέγεθος το οποίο θα πρέπει να δεσμευθεί στη μνήμη του υπολογιστή για να αποθηκεύσει τα στοιχεία του πίνακα
- (β) Το μέγεθος που χρησιμοποιείται στο πρόγραμμα όταν τρέχει και πιθανόν να είναι μικρότερο από το πραγματικό μέγεθος του πίνακα.

Έν γένει κάποιος πίνακας μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν μεταβλητού μεγέθους αλλά στην περίπτωση των 2-Δ πινάκων θα πρέπει να δοθεί οπωσδήποτε το μέγεθος του δείκτη που αλλάζει πιο γρήγορα.

Στην C++ τα στοιχεία αποθηκεύονται κατά γραμμές και επομένως θα πρέπει να δοθεί οπωσδήποτε το μέγεθος των στηλών διαφορετικά ο compiler δεν γνωρίζει που τελειώνει μία γραμμή και που αρχίζει η επόμενη.

Διανύσματα

Στην C++ ορίζεται μια νέα δομή πολύ εύχρηστη που ονομάζεται **vector**

Πρέπει να δοθεί η κλάση αυτή με το αντίστοιχο header file : **#include <vector>**

Ο ορισμός ακολουθεί τη σύμβαση: **std::vector<τύπος> όνομα(πλήθος);**

std::vector<double> v(30); // 1-Δ πίνακας διπλής ακρίβειας, v με 30 στοιχεία

```
#include <vector>
#include <iostream>

int main() {
    int N;
    std::cin >> N;
    std::vector<double> v(N);
    //v[0], v[1], ..., v[N-1];
}
```

- Μπορούμε να δώσουμε στοιχεία στο διάνυσμα με την εντολή ***vectorname.push_back(number);***
- Μπορούμε να βρούμε το μέγεθος του διανύσματος (πλήθος στοιχείων) ***vectorname.size();***

Συναρτήσεις

Η συνάρτηση είναι ένα block κώδικα που εκτελεί ένα συγκεκριμένο υπολογισμό.

Η συνάρτηση έχει συγκεκριμένο όνομα και μπορεί να εκτελεστεί πολλές φορές.

Η συνάρτηση μπορεί να επιστρέψει κάποια τιμή στο πρόγραμμα που την καλεί.

Οι συναρτήσεις είναι χρήσιμες για την ανάλυση ενός πολύπλοκου προβλήματος σε πολλά απλούστερα και μικρότερα.

Μία συνάρτηση έχει τα ακόλουθα τμήματα:

1) Το πρωτότυπο της συνάρτησης:

[τύπος αποτελέσματος επιστροφής] όνομα συνάρτησης (λίστα ορισμάτων)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσει στον compiler το όνομα της συνάρτησης, το είδος του αποτελέσμά της και τον αριθμό και τύπο των ορισμάτων της.

2) Ο ορισμός της συνάρτησης:

Προσδιορίζει το όνομα της συνάρτησης, τον τύπο και αριθμό των ορισμάτων της και τον τύπο του αποτελέσματος που επιστρέφει. Περιέχει επίσης τοπικές μεταβλητές καθώς και τις εντολές που προσδιορίζουν τη λειτουργία της

```
return_type function_name(argument list)
{
    block of statements;
    [return value];
}
```

3) Κλίση της συνάρτησης: **function_name(argument list)**

Παράδειγμα συνάρτησης

```
#include <iostream>
using namespace std;
void printMessage(void);
float calcAverage(int,int,int);
int main() {
    int a,b,c;
    float avg;
    // call first function
    printMessage();
    cout << "Enter first number" ; cin >> a;
    cout << "Enter second number"; cin>> b;
    cout << "Enter third number"; cin >> c;
    //call second function
    avg = calcAverage(a,b,c);
    cout << "\n Average is = " << avg << "\n";
    return 0;
}
```

```
void printMessagre(void)
{
    cout << "\n Hello... I am a function\n";
}
```

```
float calcAverage(int x, int y, int z)
{
    int sum = 0;
    sum = (x+y+z);
    return ((float)sum/3);
}
```

Strings and streams

Το σύστημα Unix/Linux αναγνωρίζει 3 βασικές input/output ροές χαρακτήρων (streams)

Αυτές είναι για input το `std::cin`, για output `std::cout` και για σφάλμα `std::cerr` και `std::clog`

Τα δυο τελευταία χρησιμοποιούνται για να μεταφέρουν πληροφορία που δεν έχει σχέση με τα αποτελέσματα του προγράμματος αλλά προειδοποιήσεις ή ειδοποιήσεις λαθών

- Τα παραπάνω streams ορίζονται στο `<iostream>`
- Στο `<iostream>` υπάρχουν 2 μέθοδοι η `istream` και η `ostream` που επιτρέπουν είσοδο και έξοδο είτε στην οθόνη ή από το πληκτρολόγιο ή από file που έχουν διευθετηθεί προς το input/output του προγράμματος
- Δεν απαιτείται ονομασία ενός αρχείου

istream

```
#define MAX 100
int main(){

    double a[MAX];
    int n;
    ...

    n = 0;
    while(n < MAX){

        cin >> a[n];

        if (cin.fail()){
            if(cin.eof())break;
            cerr << "Data item number "
                << n+1
                << " has bad numeric format\n";
            return 1;
        }
        n++;
    }
    ...
}
```

Η `cin` αποτελεί μια παρουσία της κλάσης `istream`

Η μέθοδος **`eof()`** επιστρέφει `true` αν έχουν τελειώσει τα δεδομένα από το πληκτρολόγιο ή αν έχουν τελειώσει τα δεδομένα από κάποιο αρχείο που διευθύνεται στο πρόγραμμα

Η μέθοδος **`fail()`** επιστρέφει `true` αν υπήρξε πρόβλημα για κάποιο λόγο

Στο διπλανό κώδικα βγαίνουμε εκτός προγράμματος αν έχουν τελειώσει τα δεδομένα (`eof`)

Αν υπάρξει οποιοδήποτε άλλο σφάλμα (`formatting error`) δίνουμε προειδοποίηση

ostream

```
#include <iostream>
```

```
...
double x,y;
...

// Set 4 digits past decimal
cout.precision(4);
/* Specify right-justified numbers
   in fixed format (xxx.xxxx)
   Note: Multiple options are added and
   then passed to flags. */

cout.flags(ios::right | ios::fixed);
// Write a column header
cout << "\n x    y\n";
cout << "-----\n";
while(1){
    cin >> x >> y;
    if (cin.fail()) break; // Stop on end-of-file or format error
    // Specify 7 character field width.
    // Must be done for each value.
    cout.width(7);
    cout << x;
    cout.width(7);
    cout << y << "\n";
}
```

Στο διπλανό κώδικα `precision()` είναι η μέθοδος που δίνει τον αριθμό των δεκαδικών ψηφίων ή το συνολικό αριθμό ψηφίων για επιστημονική σήμανση

Η μέθοδος `flags` χρησιμοποιείται για στοίχιση και τρόπο αναπαράστασης

Χρησιμοποιούμε την κάθετο `|` για συνδυασμό επιλογών

right	δεξιά στοίχιση
left	αριστερή στοίχιση
fixed	αναπαράσταση δεκαδ.
scientific	επιστημονική αναπαρ.
floatfield	ανάμεικτη δεκαδική/επιστημονική
hex	88

Αυτόματα χρησιμοποιείται το `floatfield` που σημαίνει όποιο ταιριάζει καλύτερα

Η μέθοδος `width` καθορίζει τον αριθμό των χαρακτήρων για κάθε αριθμό και **πρέπει να καλείται κάθε φορά**. Αν υπάρχουν περισσότερα ψηφία τότε η `width` αγνοείται

printf

Αποτελεί μια πιο εύχρηστη κλάση εξόδου με formatted τρόπο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μαζί με την cout

```
#include <stdio.h>  ← vέο header file
using namespace std;
int main(){
    // Write a column header
    printf("\n x    y\n");
    printf("-----\n");
    for( i = 0; i < 10; i++){
        printf(""%7.4f %7.4f\\n",x[i],y[i]);
    }
    return 0;
}
```

πεδίο	σκοπός μετατροπής
%w.df	fixed format xx.xxxxxx (για float, double)
%w.de	επιστημονική σήμανση x.xxexnnn float, double)
%w.dg	μεταβλητό format (float, double)
%w.d	ακέραιοι xxxx. int
%ws	Γραμματοσειρές. char * και χωρίς το w (%s)

Ο τρόπος γραφής στην περίπτωση αυτή προσδιορίζεται από τα ορίσματα της συνάρτησης printf.

- ✓ Το σύμβολο % εισάγει το τρόπο μετατροπής. Για κάθε τιμή που θα τυπωθεί χρειάζεται να προσδιοριστεί ο τρόπος μετατροπής και λαμβάνεται με τη σειρά γραφής τους από αριστερά στα δεξιά
- ✓ Μετά το σύμβολο % εισάγεται το μήκος των χαρακτήρων, *W*, για τον αριθμό και το 2^ο νούμερο μετά την τελεία, (*D*), προσδιορίζει τον αριθμό των δεκαδικών ψηφίων. Η μορφή είναι **%W.D**
- ✓ Αυτό που ακολουθεί στην περιγραφή του τρόπου μετατροπής είναι το είδος της τιμής που θα τυπωθεί (όπως προσδιορίζονται στο διπλανό πίνακα)
- ✓ Οποιαδήποτε γραμματοσειρά περιεκλείεται ανάμεσα στα “ ” της συνάρτησης τυπώνονται κανονικά σαν μυνήματα
- ✓ Για το *g* format μπορεί να έχουμε *f*, *e* ή *d* ανάλογα με το μέγεθος του αριθμού και αν υπάρχουν μόνο μηδενικά μετά την υποδιαστολή

ifstream/ofstream

- ❑ Αν θέλουμε να διαβάσουμε και να γράψουμε σε αρχεία με συγκεκριμένα ονόματα χρησιμοποιώντας τις απλές κλάσεις cin και cout μπορούμε να το κάνουμε ως εξής:
./myprogram.exe < infilename > outfilename
- ❑ Η προηγούμενη μέθοδος δουλεύει μόνο σε περιπτώσεις μιας ροής δεδομένων input και ενός output και όχι αν υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη για μεταφορά δεδομένων
- ❑ Η λύση στο πρόβλημα αυτό δίνεται από την κλάση **ifstream** που προέρχεται από την κλάση istream. Το επιπλέον f στο όνομα υπενθυμίζει ότι χρησιμοποιείται το όνομα κάποιου file. Η κλάση **ofstream** χρησιμοποιείται για έξοδο σε file.
- ❑ Οι δύο αυτές κλάσεις ορίζονται στο header file **<fstream>**
- ❑ Τα βήματα που απαιτούνται για την χρήση ενός file για είσοδο/έξοδο δεδομένων είναι:
  - Δημιουργία ενός στιγμιότυπου της κλάσης ifstream ή ofstream
  - Άνοιγμα του file
  - Πρόσβαση στο file για ανάγνωση ή εγγραφή δεδομένων
  - Κλείσιμο του file

```

include <fstream> ← νέο header file
int main(){
    ifstream table; ← δημιουργία στιγμιότυπου
    float a[10];
    table.open("tabledata"); ← άνοιγμα του αρχείου
    if(table.fail()){cerr << "Can't open tabledata\n"; return 1; } ← έλεγχος λάθους
    for(int i = 0; i < 10; i++) table >> a[i]; ← ανάγνωση δεδομένων
    table.close(); ← κλείσιμο του αρχείου
}

```

ifstream/ofstream

- Το όνομα του στιγμιότυπου της κλάσης μπορεί να είναι οποιοδήποτε
- Για κάθε file θα πρέπει να υπάρχει ένα νέο στιγμιότυπο των κλάσεων ifstream ή ofstream. Χρησιμοποιούνται ωστόσο ακριβώς με τον ίδιο τρόπο όπως και τα cin και cout

```
#include <fstream>  ← νέο header file
int main(){
    ifstream table;  ← δημιουργία στιγμιότυπου
    float a[10];
    table.open("tabledata"); ← άνοιγμα του αρχείου
    if ( table.fail() )      ← έλεγχος λάθους
    {
        cerr << "Can't open tabledata\n";
        return 1;
    }
    for (int i = 0; i < 10; i++) table >> a[i]; ← ανάγνωση δεδομένων

    table.close();          ← κλείσιμο του αρχείου
}
```

- Η μέθοδος **open** της κλάσης παίρνει σαν όρισμα το όνομα του file
- Η μέθοδος **close** της κλάσης κλείνει το file.
Δεν είναι απαραίτητη αλλά είναι καλή πρακτική
- Τα δυο πρώτα βήματα θα μπορούσαν να συμπιχθούν σε ένα αν χρησιμοποιήσουμε την συνάρτηση κατασκευής της κλάσης ως εξής:
ifstream table("tabledata");
- Οι μέθοδοι **eof** και **fail** δουλεύουν με την κλάση ifstream

strings

Η κλάση αυτή επιτρέπει τον ευκολότερο χειρισμό γραμματοσειρών χωρίς χρήση μεταβλητών τύπου char και χωρίς να ανησυχούμε για το μήκος των γραμματοσειρών

```
#include <iostream>
#include <string> ← νέο header file
using namespace std;

int main()
{
    string firstname, lastname, fullname;
    char praise[] = " the Magnificent";

    cout << "enter first name: \n";
    cin >> firstname;
    cout << "enter last name: \n";
    cin >> lastname;
    fullname = firstname + " " + lastname + praise;
    cout << "Your full name is " + fullname + "\n";
    cout << "It has " << fullname.size() << " characters\n";
    cout << "The first character is " << fullname[0] << "\n";
}
```

Το μήκος των γραμματοσειρών τύπου string αυξομειώνεται δυναμικά ανάλογα με τη χρήση.

Το σύμβολο + χρησιμοποιείται για τη σύμπτυξη γραμματοσειρών σε μία.

Μερικές χρήσιμες μέθοδοι της κλάσης είναι:

empty(): true αν η string είναι κενή

size(): επιστρέφει το μέγεθος της γραμματοσειράς

c_str(): επιστρέφει pointer για τον πρώτο χαρακτήρα της string

ροές (stream) strings

Αν θέλαμε να εκτυπώσουμε αριθμούς σαν string ενώνοντάς τους με χαρακτήρες θα χρησιμοποιούσαμε τις κλάσεις που περιλαμβάνονται στο header file `<sstream>`

Παρέχονται δυο κλάσεις ***istringstream*** και ***ostringstream***

Η εκτύπωση σε ***ostringstream*** δημιουργεί ένα string με συνένωση των εκτυπώμενων ποσοτήτων

```
#include <sstream> ← νέο header file
```

```
using namespace std;
```

```
int main(){
```

```
    ostringstream os;
```

```
    os<< "filename_";
```

```
    os<< 3;
```

```
    os<< ".dat" ;
```

← **η os περιέχει τη γραμματοσειρά filename_3.dat**

Για να δούμε το περιεχόμενο της os θα πρέπει να καλέσουμε τη μέθοδο ***str()***

cout << os.str() << endl;

Για να ανοίξουμε επομένως ένα file με όνομα "filename_3.dat" δίνουμε την εντολή

ofstream outstr(os.str()); ή ***ofstream open(os.str());*** // πρέπει να δηλωθεί και το

Αντικείμενο τύπου *istringstream* χρησιμοποιείται για την ανάγνωση **header file <fstream>**

τιμών από το string με το οποίο συνδέεται όπως θα γινόταν από αρχείο:

```
#include <sstream>
```

```
int main() {
```

```
    std::istringstream is("5 6 7 a");
```

```
    int i,j,k;
```

```
    is >> i;    // i = 5
```

```
    is >> j;    // j = 6
```

```
    is >> k;    // k = 7
```

```
    char ch; is >> ch; // ch = 'a'
```

Παράδειγμα – άνοιγμα αρχείων με δυναμικά ονόματα

```
#include <iostream>
#include <fstream>
#include <sstream>

using namespace std;
void out(int);

int main()
{
    for (int numb=0; numb<3; numb++){
        out(numb);
    }
    return 0;
}

void out(int n)
{
    ostringstream ss;
    ss << "crap" <<n<<".dat" ;
    cout << ss.str() << endl;
    ofstream open(ss.str());
}
```

Δείκτες – pointers

Όταν δηλώνεται μια μεταβλητή, `float x;` ο compiler κρατά μια θέση στην μνήμη

Κάθε byte μνήμης έχει συγκεκριμένη διεύθυνση

Γνώση της διεύθυνσης βοηθά στην ταχύτερη εκτέλεση του προγράμματος

Η διεύθυνση στη μνήμη που είναι αποθηκευμένη η μεταβλητή `x` βρίσκεται γράφοντας:

`&x` διεύθυνση μνήμης της `x`

Μπορούμε να δηλώσουμε μεταβλητές που περιέχουν διευθύνσεις μνήμης

Οι μεταβλητές αυτές ονομάζονται **pointers**

Μια μεταβλητή, `xp`, τύπου `pointer` ορίζεται δηλώνοντας τον τύπο της μεταβλητής που είναι αποθηκευμένη στην διεύθυνση μνήμης ακολουθούμενη από ένα *

`float *xp;` δήλωση μεταβλητής τύπου `pointer`

Οι μεταβλητές τύπου `pointer` παίρνουν μόνο τιμές διευθύνσεων.

`float *xp = &x;` δήλωση μεταβλητής `pointer` σε διεύθυνση μνήμης που κρατά `float` τιμή και ανάθεση της διεύθυνσης μίας `float` μεταβλητής

- Ο τύπος του `pointer` δεν μπορεί να είναι διαφορετικός από τον τύπο της τιμής που είναι αποθηκευμένη στην διεύθυνση μνήμης που δείχνει ο `pointer`

`double x; float *xp;`

`xp = &x;` Λάθος ανάθεση – διαφορετικοί τύποι

Pointers – γενικά

Η δήλωση μιας μεταβλητής προδιαθέτει μια σειρά από bytes της μνήμης του Η/Υ.

double a; 8 bytes   έστω βρίσκονται στις θέσεις 14-21
 όταν πούμε α=10; τότε το 10 αποθηκεύεται στα bytes 14-21
 η διεύθυνση της μνήμης δίνεται από τη διεύθυνση του 1^{ου} byte - 14

Έστω δηλώνουμε έναν pointer. **double *ap;**

Η παραπάνω δήλωση για υπολογιστή 32-bits σημαίνει ότι έχουν κρατηθεί 4 bytes για την ap
 έστω οι θέσεις των bytes αυτών είναι 22-25

Έστω ότι κάνουμε ανάθεση στην ap την διεύθυνση της α: **ap = &a;** ap=14

Pointers

Πως μπορούμε να βρούμε την τιμή στην διεύθυνση που δείχνει ένας pointer;

*xp τιμή αποθηκευμένη στην διεύθυνση μνήμης που δείχνει ο xp

```
float y; float *xp = &x;  
y = *xp;
```

Η πράξη * αναιρεί την πράξη του &

y = *(&x); Ισοδύναμο με y=x

Λέμε ότι η πράξη * αφαιρεί την αναφορά (**dereference**) τον pointer

➤ Γιατί όμως είναι χρήσιμοι οι pointers?

- ☐ Τα ορίσματα των συναρτήσεων περνούν κατά τιμές και όχι κατά αναφορά.
- ☐ Οι τιμές των μεταβλητών στα ορίσματα δεν αλλάζουν μεταξύ του υποπρογράμματος που καλεί και της συνάρτησης που καλείται
- ☐ Συχνά όμως θέλουμε να περάσουμε νέες τιμές μεταξύ των δυο προγραμμάτων
- ☐ Στη FORTRAN όλα τα ορίσματα των συναρτήσεων ή των subroutines περνούν κατά αναφορά και όχι κατά τιμή. Έτσι οι τιμές αλλάζουν και τα υποπρογράμματα επικοινωνούν μεταξύ τους

Πίνακες – arrays

Ένας πίνακας χρησιμοποιεί διαδοδικές θέσεις μνήμης για αποθήκευση τιμών

double a[5]; Μονοδιάστατος πίνακας 5 στοιχείων

Το 1^ο στοιχείο είναι το **a[0]** και το τελευταίο το **a[4]**

Όπως είδαμε μπορούμε να δώσουμε τιμές: **double a[5] = {1., 2., 3., 4., 5.};**

Ένας πίνακας 2 διαστάσεων ορίζεται: **double b[3][2];** 3 γραμμές και 2 στήλες

14	a[0]	21
22	a[1]	29
	a[2]	
	a[3]	
	a[4]	
	b[0][0]	
	b[0][1]	
	b[1][0]	
	b[1][1]	
	b[2][0]	
	b[2][1]	

Παρατηρήστε τον τρόπο αποθήκευσης όπου ο 2^{ος} δείκτης (στήλες) αλλάζει γρηγορότερα

Γράφοντας **a[3]** ή **b[1][0]** έχουμε πρόσβαση σε τιμές διπλής ακρίβειας που είναι αποθηκευμένες στις συγκεκριμένες θέσεις

➤ Γράφοντας **a** ή **b** για τους πίνακες, (χωρίς συγκεκριμένο στοιχείο) δίνουμε την διεύθυνση μνήμης του 1^{ου} στοιχείου των πινάκων

Μπορούμε έτσι να κάνουμε ανάθεση σε pointer: **ap = a;**

Αυτό είναι ισοδύναμο με το να γράψουμε: **ap = &a[0];**

Μετά την ανάθεση αυτή μπορούμε να αλλάξουμε τη τιμή οποιουδήποτε στοιχείου του πίνακα **a**: **ap[2] = 5;** **a[2]=5** αντί για 3.

➤ Η ανάθεση έχει μετατρέψει τον pointer έμεσα σε πίνακα

Μεταβλητές Αναφοράς

Οι μεταβλητές αναφοράς εναλλάσσουν ονόματα για άλλη μεταβλητή

➤ Δεν δαπανούν χώρο μνήμης

Όταν δηλωθούν θα πρέπει να αποκτήσουν αρχική τιμή **double &g = a;**

Η δήλωση **double &** σημαίνει **αναφορά** σε τιμή διπλής ακρίβειας.

Είναι διαφορετικό με το & που εμφανίζεται στο δεξί μέρος μιας = που δείχνει διεύθυνση μνήμης

Αν γράψουμε **g = 5;** αυτόματα **α = 5;**

Οι μεταβλητές αναφοράς χρησιμοποιούνται όπως θα δούμε για να ανταλλάξουν τιμές ανάμεσα σε προγράμματα ή υποπρογράμματα

Πράξεις με pointer και μεταβλητές αναφοράς

```
#include <cmath>
#include <iostream>
using namespace std;

int main()
{
    int var;
    int *pointer;

    pointer = &var;
    var = 421;
    printf("Address of the integer variable var : %p\n",&var); ← Κάποια τιμή μνήμης για την var (A)
    //
    printf("Value of var : %d\n", var); ← 421
    //
    printf("Value of the integer pointer variable: %p\n", pointer); ← η τιμή μνήμης της var (όπως στο A)
    //
    printf("Value which pointer is pointing at : %d\n", *pointer); ← 421
    //
    printf("Address of the pointer variable : %p\n", &pointer); ← διεύθυνση μνήμης της θέσης του pointer
    return 0;
}
```

Πράξεις με pointers και μεταβλητές αναφοράς

```
#include <cmath>
#include <iostream>
int main()
{
    int matr[2];
    int *pointer;
    pointer = &matr[0];
    matr[0] = 321;
    matr[1] = 322;
```

```
    printf("\nAddress of the matrix element matr[1]: %p",&matr[0]);
```


Κάποια τιμή μνήμης για το matr[0]

```
    printf("\nValue of the matrix element  matr[1]; %d",matr[0]);
```


τιμή 321

```
    printf("\nAddress of the matrix element matr[2]: %p",&matr[1]);
```


Κάποια τιμή μνήμης για το matr[1]

```
    printf("\nValue of the matrix element  matr[2]: %d\n", matr[1]);
```


τιμή 322

```
    printf("\nValue of the pointer : %p",pointer);
```


ίδια τιμή με τη θέση μνήμης matr[0]

```
    printf("\nValue which pointer points at  : %d",*pointer);
```


τιμή 321

```
    printf("\nValue which  (pointer+1) points at: %d\n",*(pointer+1));
```


τιμή 322 δείχνει στην επόμενη θέση μνήμης, αυτή του στοιχείου matr[1]

```
    printf("\nAddress of the pointer variable: %p\n",&pointer);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

Πράξεις με pointers και μεταβλητές αναφοράς

```
#include <iostream>
using namespace std;
int main ()
{
    int firstvalue, secondvalue;
    int * mypointer;

    mypointer = &firstvalue;
    *mypointer = 10;
    mypointer = &secondvalue;
    *mypointer = 20;
    cout << "firstvalue is " << firstvalue << '\n';
    cout << "secondvalue is " << secondvalue << '\n';
```

```
int *newpntr1, *newpntr2;
newpntr1 = &firstvalue;
newpntr2 = &secondvalue;
```

← διεύθυνση της firstvalue
και διεύθυνση της secondvalue

```
*newpntr1 = 5;
```

← η τιμή στη θέση που δείχνει η newpntr1 είναι 5

```
*newpntr2 = *newpntr1;
```

← η τιμή στη διεύθυνση μνήμης του newpntr2 ίδια
με αυτή του newpntr1

```
newpntr1 = newpntr2;
```

← Η διεύθυνση του pointer2 αντιγράφεται στον pointer1

```
*newpntr1 = 15;
```

← Η νέα τιμή (15) στη θέση μνήμης pointer1

```
cout << "firstvalue is " << firstvalue << '\n';
```

← νέα τιμή firstvalue = 5

```
cout << "secondvalue is " << secondvalue << '\n';
```

← νέα τιμή secondvalue = 15

```
return 0; }
```

Pointers – παράδειγμα

// Ορισμός μιας συνάρτησης

```
1 void f_and_df(double x, double *func, double *deriv){  
2   *func = 4*x - cos(x);  
3   *deriv = 4 + sin(x) ;  
4 }
```

Στο κύριο πρόγραμμα καλούμε την συνάρτηση με τον ακόλουθο τρόπο:

```
1 int main () {  
2   double x, f, dfdx;  
   ....  
   // κλίση της συνάρτησης  
3   f_and_df(x, &f, &dfdx);  
4   pn = po - f/dfdx;  
   ...  
5 }
```


Το 2^ο και 3^ο όρισμα είναι pointers σε μεταβλητές σε τιμές που είναι double

Παρατηρήσεις:

- Η συνάρτηση δεν επιστρέφει τιμή, για το λόγο αυτό ορίζεται τύπου **void** (1^η γραμμή)
- Στο κύριο πρόγραμμα δεν υπάρχει ανάθεση ή αλγεβρική πράξη αλλά απλά κλίση του ονόματος της συνάντησης (3^η γραμμή του main)
- Το 2^ο και 3^ο όρισμα της συνάρτησης είναι οι τιμές που επιστρέφει και χρησιμοποιούνται στο main. Τις περνάμε σαν pointers (1^η γραμμή και 3^η του main)

Pointers – παράδειγμα

// Ορισμός μιας συνάρτησης

```
1 void f_and_df(double x, double *func, double *deriv){  
2   *func = 4*x - cos(x);  
3   *deriv = 4 + sin(x) ;  
4 }
```

Στο κύριο πρόγραμμα καλούμε την συνάρτηση με τον ακόλουθο τρόπο:

```
1 int main () {  
2   double x, f, dfdx;  
   ....  
   // κλίση της συνάρτησης  
3   f_and_df(x, &f, &dfdx);  
4   pn = po - f/dfdx;  
   ...  
5 }
```


Το 2^ο και 3^ο όρισμα είναι pointers σε μεταβλητές σε τιμές που είναι double

Παρατηρήσεις:

- Στο main ορίζουμε τις μεταβλητές f, dfdx που θα λάβουν τις τιμές που επιστρέφει η function. Καλούμε την συνάρτηση βάζοντας στο 2^ο και 3^ο όρισμα τις διευθύνσεις των μεταβλητών (άρα pointers). Επομένως θα πρέπει ο ορισμός της συνάρτησης να χρησιμοποιεί 2 pointers σαν ορίσματα, όπως και συμβαίνει θέτοντας double*func και double*deriv που είναι του ίδιου τύπου (double) με τις μεταβλητές f και dfdx

Pointers – παράδειγμα

// Ορισμός μιας συνάρτησης

```
1 void f_and_df(double x, double *func, double *deriv){  
2   *func = 4*x - cos(x);  
3   *deriv = 4 + sin(x);  
4 }
```

← *func δηλώνει ανάθεση τιμής στη διεύθυνση μνήμης func. Η διεύθυνση είναι ακέραιος

Στο κύριο πρόγραμμα καλούμε την συνάρτηση με τον ακόλουθο τρόπο:

```
1 int main () {  
2   double x, f, dfdx;  
   ....  
   // κλίση της συνάρτησης  
3   f_and_df(x, &f, &dfdx);  
4   pn = po - f/dfdx;  
   ...  
5 }
```


← Το 2^ο και 3^ο όρισμα είναι pointers σε μεταβλητές σε τιμές που είναι double

Παρατηρήσεις:

- Στις γραμμές 2 και 3 της συνάρτησης κάνουμε ανάθεση του αποτελέσματος των πράξεων στη θέση της μνήμης που δείχνουν οι pointers func και deriv. Το * μπροστά από τις pointer μεταβλητές δίνει τιμή και όχι διεύθυνση. Θα ήταν λάθος να δώσουμε π.χ.: $func = 4x - \cos(x)$ γιατί τότε θα προσπαθούσαμε να αλλάξουμε την τιμή της διεύθυνσης μνήμης και ο compiler θα δώσει λάθος.

Ορίσματα συναρτήσεων σαν αναφορές

```
// Ορισμός μιας συνάρτησης
1 void f_and_df(double x, double &func, double &deriv){
2   func = 4*x - cos(x);
3   deriv = 4 + sin(x);
4 }
```


αναφορές

Στο κύριο πρόγραμμα καλούμε την συνάρτηση με τον ακόλουθο τρόπο:

```
1 int main () {
2   double x, f, dfdx;
3   ....
4   // κλίση της συνάρτησης
5   f_and_df(x, f, dfdx);
6   pn = po - f/dfdx;
7   ...
8 }
```

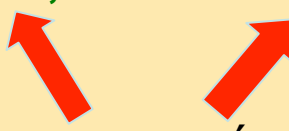
← Το 2^ο και 3^ο όρισμα είναι μεταβλητές

Παρατηρήσεις:

- Δίνοντας στον ορισμό της συνάρτησης τα ορίσματα με **&** δηλώνουμε ότι είναι αναφορές σε μεταβλητές τύπου double. Ορίζουμε έτσι ένα συμβολικό όνομα (*alias*) για το ίδιο πράγμα. Τα ορίσματα που δίνονται κατά την κλίση είναι συμβατά με τον ορισμό της συνάρτησης και δεν χρειάζεται να βρούμε τις τιμές των διευθύνσεων. Τα *func* και *deriv* είναι απλά *aliases* των *f* και *dfdx*

Ορίσματα συναρτήσεων σαν αναφορές

```
// Ορισμός μιας συνάρτησης
1 void f_and_df(double x, double &func, double &deriv){
2   func = 4*x - cos(x);
3   deriv = 4 + sin(x);
4 }
```


αναφορές

Στο κύριο πρόγραμμα καλούμε την συνάρτηση με τον ακόλουθο τρόπο:

```
1 int main () {
2   double x, f, dfdx;
3   ....
4   // κλίση της συνάρτησης
5   f_and_df(x, f, dfdx);
6   pn = po - f/dfdx;
7   ...
8 }
```

← Το 2^ο και 3^ο όρισμα είναι μεταβλητές

Παρατηρήσεις:

- Αν δεν ξέραμε τον τρόπο κατασκευής της συνάρτησης τότε η κλίση με όρισμα f, dfdx θα ήταν σα να περνούσαμε τις τιμές μόνο. Θα καταλαβαίναμε αν πρόκειται για όρισμα alias αν προσπαθούσαμε να περάσουμε σαν όρισμα το αποτέλεσμα κάποιας αλγεβρικής πράξης ενώ αναμένονταν αναφορά π.χ. `f_and_df(x, 2*f, dfdx+1)`. Αυτό θα οδηγούσε σε σφάλμα.

Pointers και μεταβλητές αναφοράς

Στο πρόγραμμα της εύρεσης ρίζας με την μέθοδο Newton είχαμε καλέσει την function από το main με τη μορφή: `f_and_df(xp, &f, &df);`

Ενώ η συνάρτηση είχε οριστεί με την μορφή: `void f_and_df(double x, double *func, double *deriv);`

Με την κλίση της συνάρτησης αυτό το οποίο συμβαίνει είναι:

`x = xp` το x στην συνάρτηση έχει την τιμή της xp του κυρίου προγράμματος

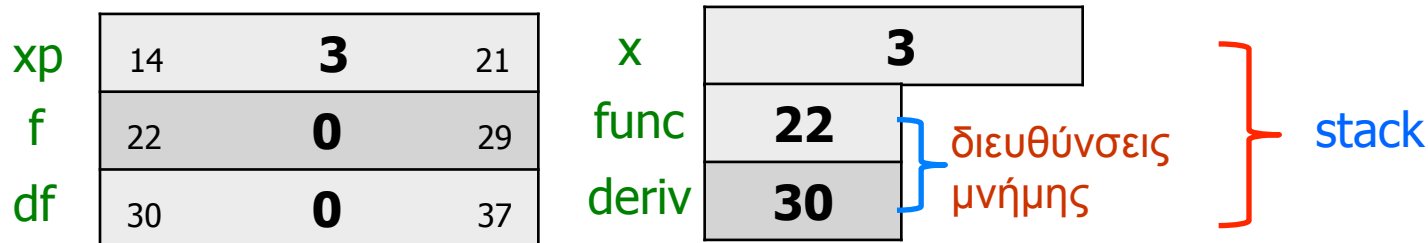
`*func = &f` η διεύθυνση μνήμης της μεταβλητής f του main περνά στην pointer μεταβλητή func

`*deriv = &df` η διεύθυνση μνήμης της df του main περνά στην pointer μεταβλητή deriv

Ο τρόπος αυτός είναι διαφορετικός από την συνηθισμένη κλίση συνάρτησης με ορίσματα.

Οι μεταβλητές που χρησιμοποιούνται σαν ορίσματα στις συναρτήσεις δεν έχουν μόνιμο χώρο στη μνήμη αλλά όταν καλείται η συνάρτηση ένας προσωρινός χώρος δημιουργείται για αποθήκευση. Ο χώρος αυτός ονομάζεται “stack”

Ας υποθέσουμε τον παρακάτω τρόπο διαχείρισης της μνήμης για την περίπτωση μας και ότι `xp=3`.

Όταν η συνάρτηση επιστρέφει τότε το stack καταστρέφεται και οι τιμές χάνονται

Αν στην συνάρτηση έχουμε `x = 10;` τότε η τιμή του x στο stack θα αλλάξει αλλά θα χαθεί επιστρέφοντας. Έτσι η τιμή του xp στο κύριο πρόγραμμα παραμένει αμετάβλητη

Κανόνας Horner για πολυώνυμα

Ένα γενικό πολυώνυμο βαθμού n είναι: $P(x) = a_0 + a_1x + a_2x^2 + \dots + a_nx^n = \sum_{i=0}^n a_i x^i$

Είναι σημαντικό να γράφουμε αποδοτικό και γρήγορο κώδικα για διάφορους υπολογισμούς

Έστω ότι έχουμε το πολυώνυμο: $7x^3 + 5x^2 - 4x + 2$

Ο εύκολος τρόπος είναι να υπολογίσουμε τα μονώνυμα $a_i \cdot x^i$ και να τα προσθέσουμε

Αυτό όμως θα απαιτούσε για την περίπτωση μας 9 πράξεις γιατί θα είχαμε 3 πολ/μους για τον 1^ο όρο, 2 πολ/σμούς για τον 2^ο όρο και 1 πολ/σμό για τον 3^ο όρο και 3 προσθέσεις

Εν γένει απαιτούνται $n(n+3)/2$ πράξεις για κάθε πολύωνυμο n -βαθμού

Ένας καλύτερος τρόπος είναι να κρατάμε τον προηγούμενο όρο του μονωνύμου και να τον χρησιμοποιούμε για τον επόμενο. Στο παράδειγμα αν είχαμε το x^2 θα μπορούσαμε με 1 πολ/σμό να βρούμε το x^3 .

Αυτό ελαττώνει τον αριθμό των πράξεων από $n(n+3)/2$ σε $3n-1$

Ιδιαίτερα σημαντικό για πολυώνυμα μεγάλου βαθμού

Ένας ακόμα καλύτερος τρόπος είναι να ομαδοποιήσουμε το πολυώνυμο στην μορφή:

$$7x^3 + 5x^2 - 4x + 2 = 2 + x[-4 + x(5 + 7x)]$$

το οποίο μπορεί να γενικευτεί για οποιοδήποτε πολυώνυμο

Ξεκινούμε από τα δύο μονώνυμα υψηλότερης τάξης συνεχίζουμε προς τα έξω, πολ/ζοντας κάθε προηγούμενο αποτέλεσμα με x , προσθέτοντας τον όρο του μονωνύμου της χαμηλότερης τάξης

Κανόνες Horner – πίνακες σαν ορίσματα

```

1  #include <iostream>
2  #define MAX 50;
3  using namespace std;
4  void poly(int n, double a[], const double x0, double &p) {
5      int i;
6      p = a[n];
7      for (i=n-1; i >=0 ; i--){
8          p = a[i] + x0*p;
9      }
10 }
```

δήλωση ορίσματος που αναφέρεται σε 1-Δ πίνακα

Οι κενές αγκύλες [] δηλώνουν ότι a είναι pointer σε double

ΔΕΝ είναι απαραίτητο να προσδιορίσουμε τον αριθμό των στοιχείων του πίνακα στη συνάρτηση γιατί δεν κρατιέται μνήμη στην συνάρτηση αλλά μόνο στο κύριο πρόγραμμα.

Η σύνταξη είναι ισοδύναμη με:

void poly(int n, double *a, const double x0, double &p)

```

11 int main (){
12     int i, n;
13     double x0, p;
14     double a[MAX+1];
15     cout<< "Degree polynomial =";
16     cin >> n;
17     if (n>MAX) {
18         cerr << "Degree must be less than 50" << endl;
19         return 1;
20     }
21     cout << "coefficients, a[0],a[1],...,a["<<n<<"]\n";
22     for (i=0; i<=n; i++) cin >> a[i];
23     cout << "x0 = ";
24     cin << x0;
25     poly(n,a,x0,p);
26     cout << "P(" << x0 << ") = " << p << "\n";
27     return 0;
28 }
```

ορισμός πίνακα α μεγέθους [MAX+1].

Η a είναι pointer στη θέση μνήμης του a[0]

Πίνακες δύο διαστάσεων μπορούν να δηλωθούν και να περάσουν με τον τρόπο αυτό:

```

void func(double ab[10][5]){
    ....
}
```

```

int main(){
    double b[10][5];
    func(b);
    return 0; }
```

Pointers as arguments

```
#include <iostream>
using namespace std;

void increment_all (int *start, int *stop)
{
    int *current = start;
    while (current != stop) {
        ++(*current); // αύξηση της τιμής που είναι στη θέση μνήμης current
        ++current;    // αύξηση της τιμής της διεύθυνσης της μνήμης
    }
}

void print_all (const int *start, const int *stop)
{
    const int *current = start;
    while (current != stop) {
        cout << *current << '\n';
        ++current;    // αύξηση της τιμής της διεύθυνσης της μνήμης
    }
}

int main ()
{
    int numbers[] = {10,20,30};
    increment_all (numbers,numbers+3);
    print_all (numbers,numbers+3);
    return 0;
}
```

Arrays σε συναρτήσεις

```
// arrays as parameters  
// For a function one could use void procedure  
// (int myarray[][3][4])
```

```
#include <iostream>  
using namespace std;
```

```
void printarray (int arg[], int length) {  
    for (int n=0; n<length; ++n)  
        cout << arg[n] << ' ' ;  
        cout << '\n';  
}
```

```
int main ()  
{  
    int firstarray[] = {5, 10, 15};  
    int secondarray[] = {2, 4, 6, 8, 10};  
    printarray (firstarray,3);  
    printarray (secondarray,5);  
    return 0;  
}
```


Μικρή επανάληψη από pointers

```

#include <iostream>
using namespace std;
int main() {
    int p[] = {10,20,30,40};
    int *q = p;
    int x;
    x = *q;                ← x ισούται με τη τιμή του ακεραίου που δείχνει το q
    cout << x << endl;
    x = *q++;              ← x ισούται με τη τιμή του ακεραίου που δείχνει το q (άρα 10).
                           Μετά το q δείχνει στη διεύθυνση του επόμενου ακεραίου (p[1])
    cout << x << endl;
    x = *(q++);            ← x ισούται με τη τιμή του ακεραίου που δείχνει το q (άρα 20 από το προηγούμενο).
                           Μετά το q αυξάνει και δείχνει στη διεύθυνση του επόμενου ακεραίου (p[2])
    cout << x << endl;
    x = (*q)++;            ← x ισούται με τη τιμή του ακεραίου που δείχνει το q (άρα 20 από το προηγούμενο).
                           Μετά η τιμή στη διεύθυνση του q (εδώ το στοιχείο p[2] θα έχει πλέον τιμή 31)
    cout << x << endl;
    x = *q;                ← x ισούται με τη τιμή του ακεραίου που δείχνει το q (άρα 30 από το προηγούμενο).
    cout << x << endl;
    x = *++q;              ← πρώτα αυξάνει το q κατά 1 (άρα δείχνει στη διεύθυνση του p[4]) και
                           μετά γίνεται ανάθεση στο x την τιμή στην θέση p[4] (άρα x=40).
    cout << x << endl;
    x = ++*q;              ← πρώτα αυξάνει τη τιμή της διεύθυνσης του q κατά 1 (επομένως p[4]=41) και
                           μετά κάνει ανάθεση της τιμής στο x (x=41)
    cout << x << endl;
    return 0;
}

```